

УДК 343.14

Івєтта Сергіївна ЄПІШКО,

ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ЧЕСТІ І ГІДНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЯК ПРАВОВА ПРОБЛЕМА

Останніми роками питання захисту прав людини, в особистому аспекті поліцейського, набуло загальносуспільного масштабу і актуального значення. Право на захист честі та гідності є одним з найважливіших прав, повага до яких гарантується державою першочергово. Реалізація в повній мірі цього права дає людині можливість відчувати себе повноцінною в суспільстві, забезпечує її взаємодію з іншими особами. Особливої уваги потребує питання захисту честі і гідності саме поліцейського, як особи, яка виконує численні функції щодо забезпечення публічної безпеки, протидії злочинності та наділена владними повноваженнями.

Окремі кримінально-правові аспекти охорони честі і гідності в юридичній науці розглядали: Р. О. Стефанчук, І. Р. Стремьякова, Анісімов, Ю. В. Баулін, А. В. Гришук, А. О. Церковна, О. М. Литвинов, О. М. Бандурка, А. А. Житній, В. І. Осадчий, та інші, проте в сучасних умовах охорони прав людини необхідно додаткове дослідження цього питання.

Конституцією України людина, її життя і здоров'я, честь та гідність, недоторканість і безпека в нашій країні визнаються найвищою соціальною цінністю, закріплюється недопустимість посягань на права і свободи, честь і гідність інших людей та гарантується судовий захист прав. Законодавчо закріплено, що особисті немайнові права належать кожній фізичній особі від народження або за законом і тісно пов'язані з фізичною особою. Право на гідність, честь та ділову репутацію є довічним правом кожної особи (ч. 1, 3 ст. 269 Цивільного кодексу України) [1].

Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Поліцейським є громадянин України, який склав присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції [2].

Діяльність органів поліції пов'язана з специфікою виконуваних нею функцій та зачіпає інтереси всіх членів суспільства. Кожна людина має своє «внутрішнє» відношення до поліцейського, як представника владних повноважень та не завжди відноситься до останнього з повагою. Органам поліції на всій території України в процесі

службової діяльності доводиться застосовувати запобіжні та примусові заходи, обмежувати права громадян. Так, як рівень культури окремих громадян ще недостатній, останні, щоб уникнути «утисків поліцейського реагування» принижують честь та гідність працівників.

Працівники поліції в результаті великої завантаженості, не тільки не захищають свою честь та гідність, але навіть не зауважують тим, хто посягає на їх честь і гідність. Більшість не мають власної поваги до самого себе, вважають подібні випадки не значущими, не мають часу займатись складанням позовів, скарг, маючи велику професійну зайнятість та врешті решт не знають як взагалі це робити.

Чинний Цивільно-процесуальний кодекс України (ЦПК України) на кожную сторону цивільного позову з захисту честі та гідності, покладає обов'язок довести ті обставини, на які вона посилається. Доказування не може ґрунтуватися на припущеннях. Частина 1 статті 11 ЦПК України проголошує, що суд розглядає цивільні справи в межах заявлених вимог і на підставі наданих сторонами доказів. Стаття 10 ЦПК України вказує, що обов'язок довести, що поширена інформація є достовірною, покладається на відповідача, проте позивач повинен довести факт поширення інформації відповідачем [3].

Поширити інформацію про особу можна в засобах масової інформації, в листах, заявах та висловити усно. Порядок спростування неправдивої інформації на сьогоднішній день існує лише для інформації, поширеної в засобах масової інформації. Для інших видів поширення неправдивої інформації подібного порядку спростування не існує, тому захистити свою репутацію на сьогоднішній день вкрай важко.

Відповідно до статті 58 ЦПК України сторони мають право обґрунтовувати належність конкретного доказу для підтвердження їхніх вимог або заперечень [3]. Тобто, необхідно надати суду факт розповсюдження конкретно особою неправдивої інформації, що дуже непросто.

Підсумовуючи вищевикладене слід зазначити, що на сьогоднішній день поліцейський на законодавчому рівні формально захищений, але на практиці такий захист відсутній, що дозволяє окремим особам ображати честь і гідність працівника поліції, лише тому, що він поліцейський. Суспільство очікує змін, але не готове змінюватись саме. Воно не намагається змінити ставлення до поліції. Багато громадян бачать в особі поліцейського «ворога», особу яка не буде намагатись допомогти, але все одно звертаються до нього за допомогою. Кожна людина повинна поважати одна одну, хто б це не був. В кожного повинна бути «моральна самосвідомість», адже ми разом будемо «високоморальне суспільство».

Список бібліографічних посилань

1. Доказова база у справах захисту честі, гідності та ділової репутації // Закон і бізнес : сайт. URL: http://zib.com.ua/ua/print/123396dokazova_baza_u_spravah_zahistu_chesti_gidnosni_ta_dilovoi_r.html (дата звернення: 22.10.2017).
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Цивільний процесуальний кодекс України : закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40–41, 42. Ст. 492.

Одержано 21.11.2017

УДК 343.98:343.131

Микола Миколайович ЄФІМОВ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії

факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Протидія кримінальним правопорушенням завжди була пріоритетним напрямом діяльності правоохоронних органів. Адже завдяки їй здійсненню зменшується кількість суспільно-небезпечних діянь та нормалізується ситуація в суспільстві в цілому. Злочини проти моральності також потребують характерних заходів протидії від підрозділів Національної поліції України. За даними Генеральної прокуратури України щороку до Єдиного реєстру досудових розслідувань вноситься близько 1800 діянь за ознаками цих правопорушень, але лише в 60 % випадків за ними складається обвинувальний акт. Крім того, відповідно до даних соціологічних опитувань, поступово зростає кількість порнографічної інформації в мережах Internet, діє велика кількість будинків розпусти, не припиняються випадки надання інтимних послуг за грошові винагороди. У цілому, зазначене вказує на особливо загрозливу природу злочинів проти моральності та зумовлює потребу у посиленні боротьби з ними.

Як доречно наголошує В. Севрук, протидія злочинності – це безперервний процес, у межах якого одночасно й паралельно здійснюються загальносоціальні та спеціальні заходи, що спрямовані на виявлення й розкриття злочинів.[5, с. 288] Інші науковці характеризують її як особливий комплексний, багаторівневий об'єкт соціального управління, який складає різноманітна за формами діяльність відповідних